

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 22. märts 2024
(OR. en)

EUCO 7/24

CO EUR 6
CONCL 2

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (21. ja 22. märts 2024) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

Euroopa Ülemkogu pidas geopoliitilise olukorra ja peamiste üleilmsete probleemide üle arvamuste vahetuse ÜRO peasekretäri António Guterresega.

Euroopa Ülemkogu tähistas Islandi, Liechtensteini ja Norra peaministriga Euroopa Majanduspiirkonna lepingu 30. aastapäeva.

*

* *

I. UKRAINA

1. Kaks aastat pärast seda, kui Venemaa alustas Ukraina-vastast agressioonisõda, ning kümme aastat pärast seda, kui Venemaa annekteeris ebaseaduslikult Krimmi ja Sevastopoli, kusjuures mõlema teoga on ta ilmselgelt rikkunud oma ÜRO põhikirjast ja rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi, toetab Euroopa Ülemkogu veelgi kindlamalt Ukraina sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust riigi rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Venemaa ei tohi võitu saavutada.

Võttes arvesse olukorra kiireloomulisust, on Euroopa Liit kindlalt otsustanud jätkata Ukrainale ja Ukraina rahvale kogu vajaliku poliitilise, rahalise, majandusliku, humanitaar-, sõjalise ja diplomaatilise toetuse andmist nii kaua ja nii intensiivselt kui vaja. Euroopa Ülemkogu kutsub liitlasi ja partnereid kogu maailmas selles püüdluses osalema.

2. Kasutades oma võõrandamatut õigust end kaitsta, vajab Ukraina kiiresti õhutõrjesüsteeme, laskemoona ja juhitavaid rakette. Praegusel kriitilisel hetkel kiirendavad ja intensiivistavad Euroopa Liit ja liikmesriigid kogu vajaliku sõjalise abi andmist. Euroopa Ülemkogu tervitab kõiki sellega seotud hiljutisi algatusi, sealhulgas Tšehhi algatust hankida Ukrainale kiiresti laskemoona, mis võimaldavad kiiresti täita ELi võetud kohustuse anda Ukrainale miljon suurtükimürsku.

3. Euroopa Ülemkogu tervitab mitme liikmesriigi ja partneri poolt Ukrainaga sõlmitud kahepoolseid, julgeolekualaseid kohustusi käsitlevaid lepinguid. Ülemkogu vaatas üle edusammud seoses ELi panusega Ukraina ees võetud julgeolekualastesse kohustustesse, mis aitavad Ukrainal end kaitsta, seista vastu destabiliseerimiskatsetele ja hoida ära agressiooniakte tulevikus. Euroopa Ülemkogu tervitab Ukraina abifondi käsitleva nõukogu otsuse vastuvõtmist, millega tagatakse Ukrainale Euroopa rahutagamisrahastu raames antava sõjalise toetuse jätkumine. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles tegema tööd Euroopa rahutagamisrahastu raames Ukrainale suunatud kaheksanda toetuspaketiga. Samuti tervitab ülemkogu ELi sõjalise abi missiooni (EUMAM) suurenenud suutlikkust.
4. Euroopa Ülemkogu vaatas läbi edasimineku seoses järgmiste konkreetsete sammudega, millega suunata Venemaale kuuluvatest tõkestatud varadest saadud erakorralised tulud Ukraina toetamiseks, mis hõlmab võimalust rahastada sõjalist toetust. Ülemkogu kutsub nõukogu üles jätkama tööd kõrge esindaja ja komisjoni hiljutiste ettepanekutega.
5. Sõjalise toetuse andmisel ja ELi julgeolekualaste kohustuste võtmisel austatakse täielikult teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikat ning võetakse arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve.

6. Euroopa Ülemkogu tervitab 13. sanktsioonipaketi vastuvõtmist. Ülemkogu kutsub üles astuma täiendavaid samme Venemaa agressioonisõja pidamise võime nõrgendamiseks, sealhulgas tugevdades sanktsioone. Sanktsioonide täielik ja tõhus rakendamine on väga oluline. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul ja komisjonil parandada teabevahetust, tugevdada rakendamist, tõhustada ELi ja liikmesriikide tegevust kolmandate riikidega ning kõrvaldada kõik lüngad nii liidus kui ka väljaspool liitu. See hõlmab sanktsioonidest kolmandate riikide kaudu kõrvalehoidmise tõkestamist ja nende rakendamise tagamist, ühtlasi seoses ELi äriühingute tütarettevõtjatega välismaal. Venemaa juurdepääsu lahinguväljal olulistele tundlikele kaupadele ja tehnoloogiatele tuleb võimalikult suures ulatuses piirata, sealhulgas võttes sihikule üksused kolmandates riikides, kes seda kõrvalehoidmist võimaldavad. Euroopa Ülemkogu kutsub kõrget esindajat ja komisjoni üles valmistama ette täiendavaid sanktsioone Valgevene, Põhja-Korea ja Iraani vastu.
7. Euroopa Ülemkogu kutsub kolmandaid osapooli üles viivitamata lõpetama Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja materiaalse toetamise. Ülemkogu on äärmiselt mures teadete pärast, et Iraan, kes on tarninud Venemaa režiimile mehitamata õhusõidukeid, mida kasutatakse Ukraina tsiviilelanikkonna vastu suunatud lakkamatutes rünnakutes, võib järgmisena anda Venemaale Ukraina vastu kasutamiseks ballistilisi rakette ja nendega seotud tehnoloogiat. Juhul kui Iraan seda teeb, on Euroopa Liit valmis kiiresti ja rahvusvaheliste partneritega koordineerides reageerima, sealhulgas uute ja märkimisväärsede Iraani vastu suunatud piiravate meetmetega.
8. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka Venemaa jätkuvad inimõiguste rikkumised okupeeritud Ukraina aladel, sealhulgas laste väljasaatmise. Ülemkogu ei aktsepteeri kindlalt ega tunnusta mitte kunagi Venemaa korraldatud ebaseaduslikke nn valimisi ajutiselt okupeeritud Ukraina aladel, st Krimmis, Sevastopolis, Donetskis, Luhanskis, Zaporizžjas ja Hersonis, ega nende tulemusi.

9. Venemaa ja tema juhtkond tuleb Ukraina-vastase agressioonisõja pidamise ja muude rahvusvahelise õiguse kohaselt raskeimate kuritegude ning tema sõja põhjustatud tohutu kahju eest täielikult vastutusele võtta. Euroopa Ülemkogu toetab käimasolevaid jõupingutusi, sealhulgas tuumikrühmas, et luua Ukraina-vastaste agressioonikuritegude eest vastutusele võtmiseks kohus, millel oleks kõige laiapõhjalisem piirkondadevaheline toetus ja legitiimsus, ning töötada välja tulevane hüvitusmehhanism.
10. Euroopa Liit võtab jätkuvalt väga tõsiselt kohustust toetada rahvusvaheliste partneritega koordineerides Ukraina taastamist, taastumist ja ülesehitamist. Euroopa Ülemkogu tervitab Ukrainas läbiviidava Euroopa Liidu nõuandemissiooni (EUAM) hiljutist tugevdamist, mis võimaldab suurendada toetust Ukraina õiguskaitseasutustele Ukraina vabastatud ja nendega külgnevatel aladel ning reformidele ELiga ühinemise protsessi raames. Euroopa Ülemkogu kutsub üles täiendavalt toetama psühholoogilist ja psühhosotsiaalset rehabilitatsiooni ning suurendama demineerimisabi.
11. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid jätkavad intensiivset ülemaailmset suhtlust, et tagada võimalikult laialdane rahvusvaheline toetus kõikehõlmavale, õiglasele ja püsivale rahule ning Ukraina rahuvalemi peamistele põhimõtetele ja eesmärkidele seoses tulevase ülemaailmse rahutippkohtumisega.
12. Euroopa Ülemkogu rõhutab Musta mere piirkonna julgeoleku ja stabiilsuse strateegilist tähtsust. Ülemkogu tõstab esile vajadust aidata Ukrainal taastada oma positsioon traditsioonilistel eksporditurgudel, eelkõige Lähis-Idas ja Aafrikas.
13. Euroopa Liit annab Moldova Vabariigile jätkuvalt igakülgset asjakohast toetust Venemaa Ukraina-vastasest agressioonist tulenevate väljakutsetega toimetulemisel ning selleks, et tugevdada riigi vastupanuvõimet, julgeolekut ja stabiilsust Venemaa destabiliseeriva tegevusega silmitsi seistes. Euroopa Ülemkogu tervitab liikmesriikide kahepoolseid kohustusi toetada Euroopa Liidu partnerlusmissiooni (EUPM) Moldovas, et suurendada julgeolekusektori vastupanuvõimet.

14. Samuti jätkab Euroopa Liit Gruusia toetamist riigi vastupanuvõime tugevdamisel ja selliste riigi ees seisvate probleemide lahendamisel, mis tulenevad Venemaa tegevusest, mille eesmärk on kahjustada Gruusia territoriaalset terviklikkust, ja Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu.

II. JULGEOLEK JA KAITSE

15. Euroopa Liit on võtnud kohustuse suurendada oma üldist kaitsevalmidust ja -võimet, et need vastaksid suurenevate ohtude ja julgeolekuprobleemide kontekstis liidu vajadustele ja ambitsioonidele. Tuginedes Versailles' deklaratsioonile ja strateegilisele kompassile, on liit võtnud kohustuse vähendada oma strateegilist sõltuvust ja suurendada oma suutlikkust. Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi tuleks vastavalt tugevdada kogu liidus. Kaitsevalmiduse ja liidu suveräänsuse suurendamine nõuavad täiendavaid jõupingutusi, et kooskõlas liikmesriikide pädevustega:
 - a) täita ühine kohustus suurendada märkimisväärselt kaitsekulutusi ning investeerida koos paremini ja kiiremini;
 - b) parandada Euroopa kaitsetööstuse juurdepääsu rahastamisele avaliku ja erasektori vahenditest. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu ja komisjoni üles uurima kõiki võimalusi rahaliste vahendite kaasamiseks ja sellest juunis aru andma. Lisaks palutakse Euroopa Investeeringispangal kohandada oma kaitsetööstusele laenu andmise poliitikat ja oma kahesuguse kasutusega kaupade praegust määratlust, kaitstes samal ajal oma rahastamisvõimet;
 - c) stimuleerida arendustegevust ja ühishankeid olulistes ELi võimetes esinevate lünnadega tegelemiseks, eelkõige strateegiliste võimaldite osas, samuti riiklike ja Euroopa kaitseplaneerimise protsesside koostoime täielikuks ärakasutamiseks;

- d) suurendada koostööpõhiseid/ühiseid kaitseinvesteeringuid alates teadus- ja arendustegevusest kuni kavandamisetapini, tööstusliku tootmiseni ja ühishangeteni ning parandada prognoositavust, näiteks mitmeaastaste kindlate lepingute abil;
 - e) suurendada Euroopa kaitsetööstuse kerksust ja paindlikkust ning selle suutlikkust töötada välja ja toota uuenduslikke kaitseotstarbelisi tooteid, suurendades nende koostalitlusvõimet ja asendatavust ning tagades nende kättesaadavuse liikmesriikide jaoks;
 - f) stimuleerida Euroopa kaitseturu edasist integreerimist kogu liidus, hõlbustades juurdepääsu kaitsevaldkonna tarneahelatele, eelkõige VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate jaoks, ning vähendades bürokraatiat;
 - g) tõhustada kiiret reageerimist ja kaitseturu tarneahelate kitsaskohtade õigeaegset tuvastamist ning tagada, et ELi regulatsioon ei takistaks Euroopa kaitsetööstuse arengut;
 - h) toetada algatusi, millega jätkatakse investeerimist kvalifitseeritud tööjõusse, et tegeleda kaitsetööstuses valitseva tööjõu ja oskuste nappusega.
16. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu, kõrget esindajat ja komisjoni üles jätkama kiiresti tööd ühisteatisega Euroopa kaitsetööstuse strateegia kohta. Samuti kutsub ülemkogu nõukogu üles jätkama viivitamata tööd sellega seotud ettepanekuga Euroopa kaitsetööstuse programmi kohta.
17. Strateegilise kompassi rakendamine on jätkuvalt Euroopa kaitsevalmiduse suurendamise põhielement ja seda tuleks kiirendada. Sellega seoses on eriti olulised ELi kiirsiiirmisvõime, sõjaväeline liikuvus, lahinguõppused, kosmosejulgeoleku suurendamine ning võitlus küber- ja hübriidohtude ning välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu.

18. Julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam Euroopa Liit annab positiivse panuse ülemaailmsesse ja Atlandi-ülesesse julgeolekusse ja on täienduseks NATO-le, mis jääb oma liikmete kollektiivkaitse aluseks.
19. Ülalmainitu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve.

III. LÄHIS-IDA

20. Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid Lähis-Idas. Ülemkogu on šokeeritud enneolematult ulatuslikust tsiviilelanike hukkumisest ja kriitilisest humanitaarolukorrast. Euroopa Ülemkogu kutsub üles viivitamatule humanitaarpausile, mis paneb aluse püsivale relvarahule, kõigi pantvangide tingimusteta vabastamisele ja humanitaarabi andmisele.
21. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma varasemaid järeldusi, milles mõisteti Hamas kõige karmimalt hukka 7. oktoobril 2023 kogu Iisraelis toimunud jõhkrate ja valimatute terrorirünnakute eest, tunnistades Iisraeli õigust kaitsta end kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõigusega ning nõudes kõigi pantvangide viivitamatut ja tingimusteta vabastamist. Nende ohutus ja heaolu tekitavad tõsist muret. Hamas ja teised relvastatud rühmitused peavad viivitamata andma kõigile ülejäänud pantvangidele juurdepääsu humanitaarabile. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles kiirendama tööd Hamasi vastu suunatud täiendavate asjakohaste piiravate meetmete vastuvõtmiseks.

22. Euroopa Ülemkogu on sügavalt mures katastroofilise humanitaarolukorra pärast Gazas ja selle ebaproportsionaalse mõju pärast tsiviilisikutele, eriti lastele, ning vahetu näljahädaohu pärast, mis on tingitud abi ebapiisavast sisenemisest Gazasse. Täielik, kiire, turvaline ja takistusteta humanitaarabiga seotud juurdepääs Gaza sektorile ja kogu sektori ulatuses kõiki teid pidi on hädavajalik tsiviilelanikkonnale elupäästva abi ja põhiteenuste jagusaks pakkumiseks. Euroopa Ülemkogu tervitab Amalthea algatust, millega avatakse hädaabi jaoks Küproselt Gazasse kulgev mereteed, mis täiendab maismaateid, mis on jätkuvalt peamised teed abi vajalikus mahus kohaletoimetamiseks. Vaja on täiendavaid maismaateid ja maismaal asuvaid ületuskohti.
23. Viivitamata tuleks võtta meetmeid, et vältida elanikkonna ümberasumise jätkumist ja pakkuda elanikkonnale turvalist peavarju, tagamaks, et tsiviilisikud on igal ajal kaitstud. Euroopa Ülemkogu kutsub Iisraeli valitsust tungivalt üles mitte alustama Rafahis maavägede operatsiooni, mis halvendaks juba niigi katastroofilist humanitaarolukorda ning takistaks põhiteenuste ja humanitaarabi hädavajalikku osutamist. Rohkem kui miljon palestiinlast otsivad seal praegu kaitset sõjategevuse eest ja juurdepääsu humanitaarabile.
24. Kõik osalised peavad järgima rahvusvahelist õigust, sealhulgas rahvusvahelist humanitaarõigust ja rahvusvahelist inimõigustealast õigust. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on oluline austada ja rakendada Rahvusvahelise Kohtu 26. jaanuari 2024. aasta määrust, mis on õiguslikult siduv. Rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi tuleb põhjalikult ja sõltumatult uurida ning tagada tuleb nende eest vastutusele võtmine. Euroopa Ülemkogu võtab sügava murega teadmiseks ÜRO eriesindaja Pramila Patteni aruanded ning on šokeeritud 7. oktoobri rünnakute ajal toime pandud seksuaalvägivallast. Euroopa Liit toetab kõigi seksuaalvägivalla süüdistuste sõltumatut uurimist, märkides samuti ÜRO eriraportööri Reem Alsalemi aruandeid.

25. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et UNRWA poolt Gazas ja kogu piirkonnas osutatavad teenused on väga olulised. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks hiljutised ELi meetmed ja rahalise toetuse. Ülemkogu tervitab asjaolu, et pärast 12 UNRWA töötaja vastu esitatud tõsiseid süüdistusi nende väidetava osalemise kohta 7. oktoobri terrorirünnakutes algatas ÜRO kiiresti sisejuurdluste ja välise hindamise. Ülemkogu jääb ootama juurdluste tulemusi ja ÜRO edasisi otsustavaid meetmeid vastutavuse tagamiseks ning kontrolli ja järelvalve tugevdamiseks.
26. Euroopa Ülemkogu kutsub üles viivitamata lõpetama vägivalla Jordani Läänekaldal ja Ida-Jeruusalemmas ning tagama ohutu juurdepääsu pühapaikadele. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka äärmuslastest asunike toime pandud vägivalla. Selle toimepanijad tuleb võtta vastutusele. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles kiirendama tööd asjaomaste sihipäraste piiravate meetmete vastuvõtmiseks. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka Iisraeli valitsuse otsused laiendada veelgi ebaseaduslikke asundusi okupeeritud Jordani Läänekaldal. Ülemkogu kutsub Iisraeli tungivalt üles need otsused tühistama.
27. Euroopa Liit jätkab intensiivset koostööd piirkondlike ja rahvusvaheliste partneritega, et vältida edasist piirkondlikku eskaleerumist, eelkõige Liibanonis ja Punasel merel. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osalisi, eelkõige Iraani, üles hoiduma eskaleerivast tegevusest. Ülemkogu tervitab ELi operatsiooni ASPIDES käivitamist, et kaitsta meresõiduvabadust ja meremeeste turvalisust Punasel merel, Adeni lahes ja piirkonnas laiemalt.

28. Euroopa Liit on jätkuvalt kindlalt pühendunud püsivale ja kestlikule rahule, mille aluseks on kahe riigi kooseksisteerimisel põhinev lahendus. Palestiinlastel ja iisraellastel on võrdne õigus elada turvaliselt, väärikalt ja rahus. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles hoiduma tegevusest, mis kahjustab kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse põhimõtet ja tulevase Palestiina riigi elujõulisust. Ülemkogu tuletab meelde, et kaks ÜJKP missiooni – Euroopa Liidu politseimissioon Palestiina aladel (EUPOL COPPS) ja Euroopa Liidu piirihaldamise abimissioon Rafahi piiriületuspunktis (EUBAM Rafah) – võivad sellele põhimõttele tuginedes etendada olulist rolli tulevase Palestiina riigi toetamisel. Euroopa Liit on valmis tegema koostööd Iisraeli, Palestiina omavalitsuse ning piirkondlike ja rahvusvaheliste osalistega, et aidata kaasa poliitilise protsessi taaselustamisele, sealhulgas rahupäeva algatuse abil ja rahukonverentsi kaudu, mis tuleb kutsuda kokku niipea kui võimalik, ning toetama Palestiina omavalitsust vajalike reformide elluviimisel. Euroopa Liit on valmis toetama koordineeritud rahvusvahelisi jõupingutusi Gaza ülesehitamiseks.

IV. LAIENEMINE JA REFORMID

29. Tuletades meelde Granada deklaratsiooni, tegi Euroopa Ülemkogu ülevaate laienemise ja sisereformide ettevalmistamisest, tuletades meelde, et mõlemal suunal peab töö toimuma paralleelselt, tagamaks nii tulevaste liikmesriikide kui ka ELi valmisoleku ühinemise ajal. Euroopa Ülemkogu arutab sisereforme oma eelseisval kohtumisel, eesmärgiga võtta 2024. aasta suveks vastu järeldused tulevase töö tegevuskava kohta.
30. Tuginedes komisjoni 12. märtsi 2024. aasta soovitusel, otsustab Euroopa Ülemkogu alustada ühinemisläbirääkimisi Bosnia ja Hertsegoviinaga. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil valmistada ette läbirääkimisraamistikku, et nõukogu saaks selle vastu võtta kohe, kui kõik komisjoni 12. oktoobri 2022. aasta soovituses esitatud asjakohased meetmed on võetud.

31. Euroopa Ülemkogu tervitab Ukraina ja Moldova Vabariigi edusamme ELiga ühinemiseks vajalike reformide elluviimisel. Seoses Ukrainat ja Moldova Vabariiki käsitlevate läbirääkimisraamistike eelnõude esitamisega kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu üles need kiiresti vastu võtma ja viivitamata tööd jätkama.
32. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks Gruusia käimasolevad jõupingutused ja julgustab riiki jätkama pooleliolevate prioriteetsete reformide elluviimist.

V. VÄLISSUHTED

Laiaulatuslikud partnerlused

33. Euroopa Ülemkogu tervitab ühisdeklaratsiooni Euroopa Liidu ja Egiptuse vahelise strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse kohta.
34. Euroopa Ülemkogu tervitab samuti partnerlust Mauritaaniaga.
35. Ülemkogu rõhutab, kui tähtis on selliseid strateegilisi partnerlusi tugevdada ja arendada.

Haiti

36. Euroopa Ülemkogule valmistab äärmiselt suurt muret olukorra halvenemine Haitil ja elanikkonnale põhjustatud kannatused, mille on tinginud veebruari lõpus puhkenud uus vägivallalaine. Ülemkogu peab tervitatavaks, et Euroopa Liit eraldas hiljuti 20 miljonit eurot humanitaarabiks. Euroopa Ülemkogu innustab tegema jätkuvaid jõupingutusi, et kehtestada toimiv, kaasav ja kestlik Haiti juhitav poliitiline üleminekukava. Samuti kutsub ülemkogu kõiki Haiti poliitilisi jõude üles võtma vastutust ja leidma kompromissi, et leppida kokku edasises tegevuses riigi ja selle pikalt kannatanud elanikkonna parimates huvides. Euroopa Ülemkogu tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2699, millega luuakse rahvusvaheline julgeoleku toetamise missioon, ning rõhutab selle kiire käivitamise tähtsust.

Venemaa

37. Euroopa Ülemkogu nõuab, et Venemaal vabastataks viivitamata ja tingimusteta kõik poliitvangid ning lõpetataks poliitilise opositsiooni tagakiusamine. Lõplik vastutus Aleksei Navalnõi surma eest lasub Venemaa ametivõimudel. Euroopa Ülemkogu nõuab tema surma täpsete asjaolude sõltumatut ja läbipaistvat rahvusvahelist uurimist. Ülemkogu tervitab uute piiravate meetmete vastuvõtmist nende suhtes, kes vastutavad inimõiguste raske rikkumise eest, ning kutsub üles jätkama nõukogus tööd uue sanktsioonirežiimi kehtestamiseks seoses olukorraga Venemaal ja Venemaa destabiliseeriva tegevusega välismaal.
38. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka ELi kodanike poliitiliselt motiveeritud tagakiusamise Venemaa poolt. Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles võtma vajalikke meetmeid, et takistada sellistel juhtudel Venemaa tehtud vahistamismääruste täitmist kolmandate riikide poolt.

Valgevene

39. Euroopa Ülemkogu on sügavalt mures inimõiguste olukorra halvenemise pärast Valgevenes. Enne Valgevenes 25. veebruaril toimunud parlamendi- ja kohalikke valimisi saavutasid repressioonid, inimõiguste rikkumine ning poliitilises elus osalemise ja sõltumatule meediale juurdepääsu piirangud enneolematu taseme ning valimised ei vastanud põhilistele demokraatlikele standarditele. Euroopa Ülemkogu nõuab, et kõik poliitvangid vabastataks viivitamata ja tingimusteta. Ülemkogu kordab, et EL on solidaarne Valgevene kodanikuühiskonna ja demokraatlike jõududega.

VI. RÄNNE

40. Euroopa Ülemkogu vaatas rände olukorra läbi pärast komisjoni teatist ja kinnitas taas ELi pühendumust jätkata rände suhtes oma 2023. aasta detsembri järeldustes kokku lepitud tervikliku lähenemisviisi kasutamist. Märkides, et üle 90 % ebaseaduslikest rändajatest siseneb ELi smugeldajate abiga, toetab Euroopa Ülemkogu komisjoni kindlat otsust tugevdada kõiki ELi käsutuses olevaid vahendeid, et võidelda tõhusalt inimkaubanduse ja -smugeldamise vastu, luues samal ajal ülemaailmse liidu sellele globaalsele probleemile reageerimiseks.

VII. PÕLLUMAJANDUS

41. Euroopa Ülemkogu rõhutab vastupanuvõimelise ja kestliku põllumajandussektori tähtsust toiduga kindlustatuse ja liidu strateegilise autonoomia jaoks, elujõuliste maakogukondade väärtust ning ühise põllumajanduspoliitika olulist rolli sellega seoses. Põllumajandustootjad vajavad stabiilset ja prognoositavat raamistikku, sealhulgas selleks, et aidata neil toime tulla keskkonna- ja kliimaprobleemidega.
42. Euroopa Ülemkogu arutas taas põllumajandussektori praegusi probleeme ja põllumajandustootjate tõstatatud mureküsimusi. Ülemkogu tegi kokkuvõtte Euroopa tasandil tehtavast tööst. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni ja nõukogu üles jätkama viivitamata tööd, eelkõige seoses järgmisega:
- a) kõik võimalikud lühiajalised ja keskpika perioodi meetmed ning uuenduslikud lahendused, sealhulgas meetmed halduskoormuse vähendamiseks ja põllumajandustootjate jaoks lihtsustuse saavutamiseks;
 - b) põllumajandustootjate positsiooni tugevdamine toiduainete tarneahelas, eelkõige õiglase sissetuleku tagamiseks;

- c) põllumajandustootjatele avalduva finantssurve leevendamine, töötades välja täiendava toetuse vahendid, näiteks riigiabi ajutise raamistiku laiendamine, ning andes aru järgmisele Euroopa Ülemkogule;
- d) reeglitel põhineva ja ausa konkurentsi tagamine kogu maailmas ja siseturul;
- e) Ukraina suhtes kehtivate autonoomsete kaubandusmeetmetega seotud küsimuste käsitlemine õiglasel ja tasakaalustatud viisil, valmistades samal ajal ette lahenduse ELi-Ukraina assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna raames.

43. Euroopa Ülemkogu jätkab olukorra jälgimist.

VIII. VALMISOLEK JA KRIISIDELE REAGEERIMINE

44. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et muutuva ohumaastiku kontekstis on tungiv vajadus tõhustatud ja koordineeritud sõjalise ja tsiviilvalmisoleku ning strateegilise kriisiohje järele. Tulevast valmisolekustrateegiat silmas pidades kutsub ülemkogu nõukogu üles tööd jätkama ning komisjoni tegema koos kõrge esindajaga ettepanekuid meetmete kohta, millega ELi tasandil tugevdada valmisolekut ja kriisidele reageerimist kõiki ohte ja kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi kohaselt, võttes arvesse liikmesriikide vastutusalasid ja pädevusi.

IX. EUROOPA POOLAASTA

45. Euroopa Ülemkogu kinnitab iga-aastase kestliku majanduskasvu analüüsi poliitilised prioriteedid ja kutsub liikmesriike üles neid arvesse võtma. Samuti kinnitab Euroopa Ülemkogu nõukogu euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitusel eelnõu.

*

* *

Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte uue strateegilise tegevuskavaga seotud ettevalmistustest.